

Analyse af Uddannelsesaktivering

19. februar 2008

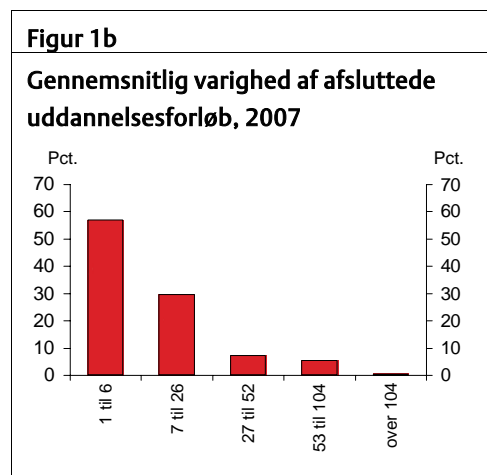
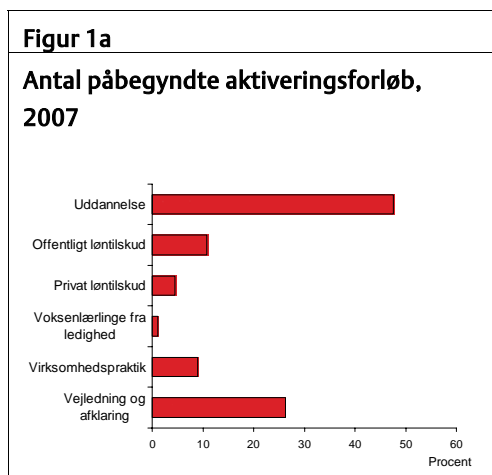
Analyse af uddannelsesaktivering

Dette notat beskriver uddannelsesaktiveringsindsatsen for forsikrede ledige og præsenterer resultaterne af en effektanalyse af indsatsen.

Omfanget af uddannelsesaktivering

Ledige, som aktiveres, tilbydes ofte uddannelsesaktivering. Figur 1a viser, at knap hvert andet påbegyndte aktiveringsforløb er uddannelse.

Uddannelsesaktivering dækker over meget forskellige tilbud. Det kan være ordinære uddannelses tilbud i form af korte arbejdsmarkedsuddannelser (AMU) eller dele af korte og mellemlange uddannelser indenfor fx social og sundhedsområdet. Andre af tilbuddene afholdes af jobcentret eller af private udbydere. Der er derfor også stor forskel på varigheden af uddannelsesforløbene. Figur 1b viser, at godt halvdelen af forløbene er afsluttet inden 6 uger. Knap 14 pct. af forløbene har været over et halvt år.

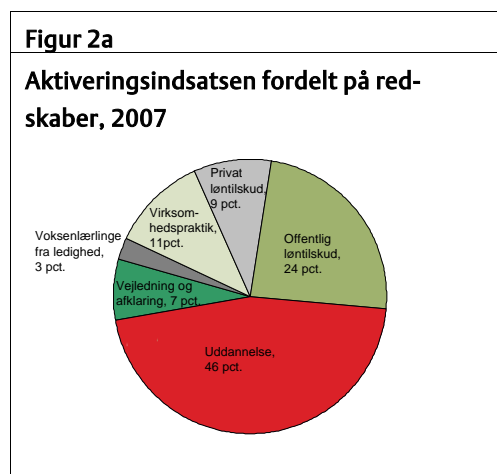

Kilde: Jobindsats og særudtræk fra Jobindsats

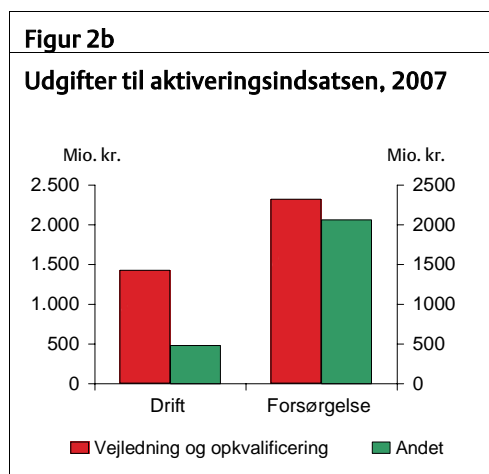
Anm. Uddannelse dækker også en mindre række særligt tilrettelagte uddannelsesforløb, herunder sprogundervisning

Omregnes uddannelsesindsatsen til helårspersoner udgør den knap halvdelen den samlede aktiveringsindsats, jf. figur 2a.

I 2007 blev der brugt godt 6,2 mia. kr. på den aktive beskæftigelsesindsats, jf. figur 2b. Knap 60 pct. af de samlede aktiveringsudgifter og 75 pct. af driftsudgifterne kan henføres til vejledning og opkvalificering. Den store andel skyldes, at uddannelse er det eneste redskab, hvor der udover forsørgelsesudgifter er udgifter forbundet med at afholde aktiveringsforløbet.

Kilde: Jobindsats og Finansloven og egne beregninger

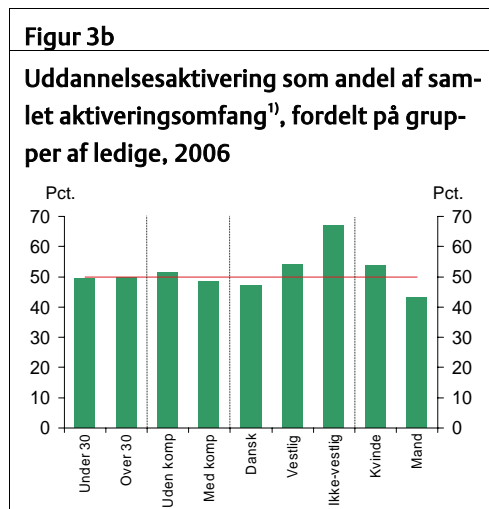
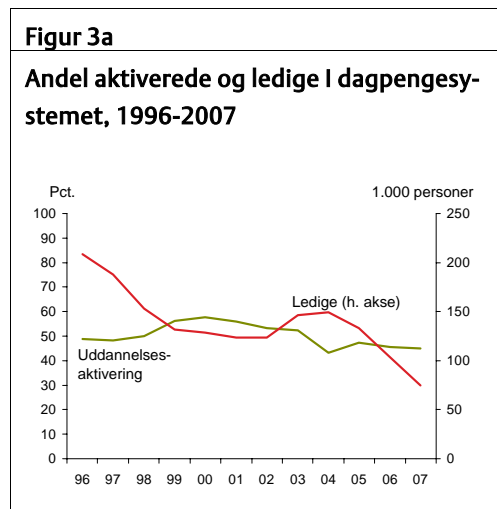

Målretning efter målgrupper og situationen på arbejdsmarkedet

Uddannelsesaktivering har udgjort en relativt konstant og høj andel af den samlede aktiveringsindsats de sidste godt 10 år. Figur 3a viser, at uddannelse har udgjort over 45 pct. af indsatsen, både når ledigheden har været relativt høj, og når det har været lav.

Figur 3b viser, at uddannelsesaktivering udgør omkring 52 pct. for kvinder mod kun godt 43 pct. for mænd. Ledige over 30 år deltager derudover en smule mere i uddannelsesaktivering end yngre ledige, hvilket formentlig hænger sammen med den særlige ungeindsats og at unge ledige tilskyndes til at tage deres uddannelse i det ordinære uddannelsessystem på SU. Uddannelsesaktivering udgør også en relativ stor andel af aktiveringen blandt ledige med indvandrerbaggrund, hvilket formentlig overvejende skyldes sprogundervisning.

Uddannelse udgør en næsten lige så stor del af aktiveringsindsatsen af ledige med kompetencegivende uddannelse som for ledige uden kompetencegivende uddannelse. Uddannelsesaktivering udgør 51 pct. af aktiveringsomfanget for ledige uden uddannelse mod 48 pct. for ledige med uddannelse.

Anm. 1) Eksklusiv voksenlærlingen fra ledighed.

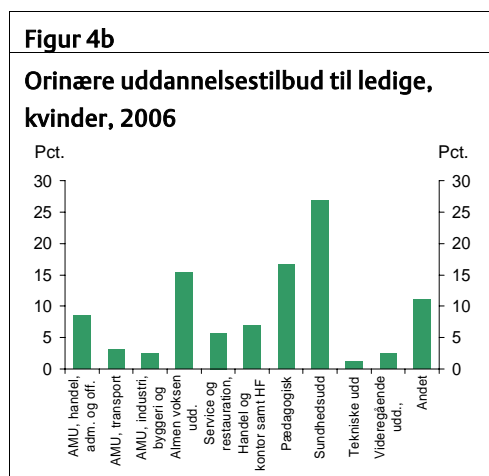
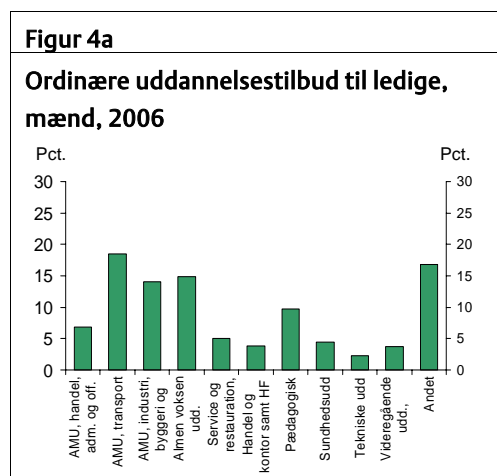
Kilde: Bestandsstatistik, særudtræk på AMFORA og egne beregninger.

Måretningen af den ordinære uddannelsesindsats for ledige dagpengemodtagere

Der offentliggøres ikke systematisk statistik over, hvilke uddannelses tilbud som ledige visiteres til. Den følgende analyse baserer sig på en samkøring af en række administrative registre for 2006. Ud af de 98.000 påbegyndte forløb i 2006 - har det været muligt at identificere typen af uddannelses tilbud for omkring 30.000 forløb.

Når det ikke er muligt, at identificere alle uddannelsesforløb skyldes det, at Danmarks Statistik kun indsamler oplysninger for godkendte voksen- og efteruddannelser, det vil sige formelle eksterne uddannelsesforløb, som er finansieret, styret og tilrettelagt af en offentlig udbyder og finder sted uden for arbejdspladsen. Det er derfor kun muligt at identificere ordinære uddannelsesforløb. Den resterende del af uddannelsesforløbene dækker formentlig over deltagelse i privat udbudte kurser eller uddannelsesforløb, som jobcenteret selv tilrettelægger.

Figur 4a og 4b viser ti hovedgrupper af uddannelses tilbud. En beskrivelse af uddannelsesgrupperne findes i boks 1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af særudtræk på AMFORA og Danmarks Statistisk kursistregister

Mænd deltager ofte i almen voksenuddannelse og kurser inden for arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) for transport samt industri og byggeri. Figur 4a viser, at næsten hver femte uddannelses tilbud blandt de tilbud, som det har været muligt at identificere, vedrører AMU-transport.

For kvinder er sundhedsuddannelse de mest benyttede tilbud. Omkring hver fjerde uddannelsesforløb blandt ledige kvinder er indenfor sundhedsområdet. De pædagogiske uddannelser omfatter omkring 17 pct. og almene voksenuddannelser ca. 15 pct. I forhold til mænd tilbydes ledige kvinder relativt sjældent AMU-kurser.

Boks 1

Beskrivelse af uddannelseskategorier (ordinær uddannelse)

1: AMU handel, administration og offentlig forvaltning

Indeholder blandt andet kurser inden for markedskommunikation, telefonservice og varebestilling og offentlig forvaltning og sagsbehandling.

2: AMU transport

Fx Truckcertifikat, taxichauffør mm.

3: AMU industri byggeri og anlæg

Kurser inden for industrien, herunder fx svejsning, isolering mm.

4: Almen voksenuddannelse.

Enkeltfagsundervisning på grundniveau herunder fag på produktionsskole.

5: Service og restauration, herunder AMU

Indeholder AMU kurser inden for fx rengøring og restauration (fx hygiejnekurser) samt længer ernæring og diætist uddannelser (fx levnedsmiddellvidenskab, humanernæring, klinisk ernæring, slagter og tjener)

6: Handel og kontor samt HF

Enkelt fag indenfor fx HF, Hhx, Htx

7: Pædagogisk

Folkeskolelærer (prof. bach.), pædagogisk grunduddannelse, pædagogik (efteruddannelse), voksenvejleder, voksenunderviser

8: Sundhed

Fx social- og sundhedshjælper, social- og sundhedsassistent, sygeplejerske (prof. bach.), tandklinikassistent, hjemmehjælper og sygehjælper.

9: Tekniske uddannelse.

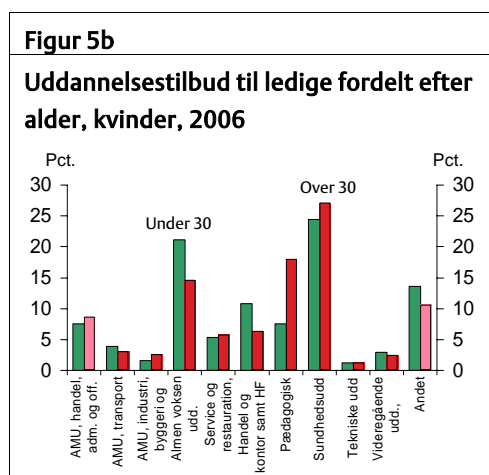
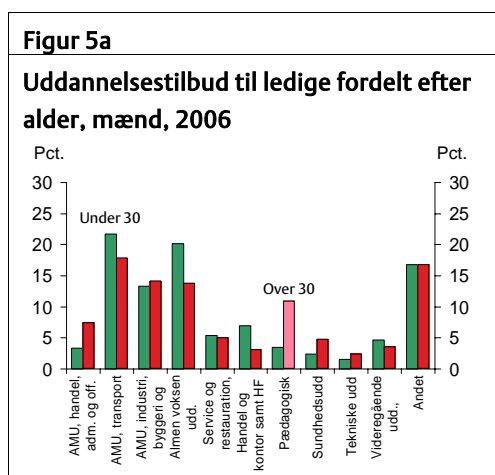
Fx maskintekniker, installatør (fx el), bygningskonstruktør, civilingeniør

10: Samfundsaglig og humanistisk uddannelse

Socialforvaltning, merkonom, datanom, humanistiske fag (religion, litteraturvidenskab osv.)

Der er forskel på, hvilke tilbud ledige under og over 30 år tilbydes, jf. figur 5a og 5b. Almene voksenuddannelser benyttes mere blandt ledige under 30 end blandt ledige over 30 år, hvilket gælder både for mænd og kvinder. Det samme gælder udannelse inden for handel, kontor og HF. Ledig over 30 år tilbydes til gengæld oftere uddannelsestilbud indenfor det pædagogiske og sundhedsfaglige område.

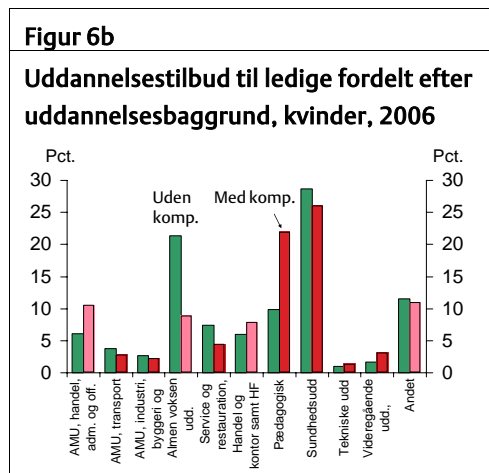
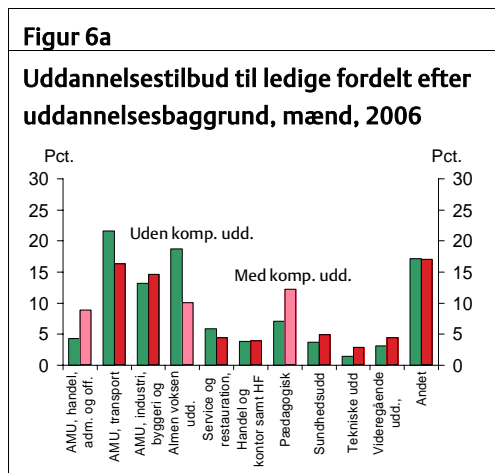
Ledige mænd under 30 år tilbydes relativt ofte kurser inden for AMU-transport.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af særudtræk på AMFORA og Danmarks Statistisk kursistregister

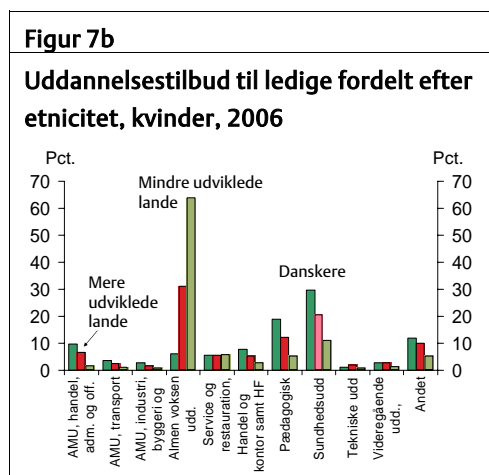
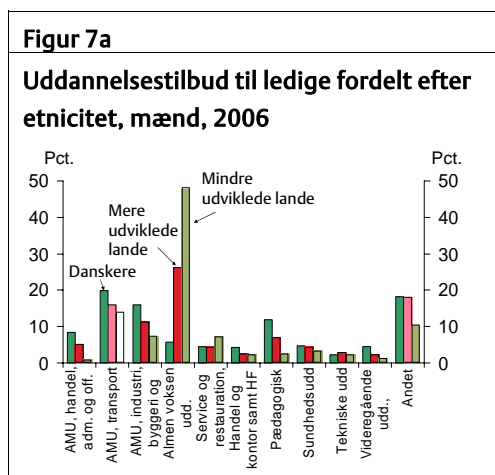
Ledige uden kompetencegivende uddannelse påbegynder oftere almen voksenud- dannelse end ledige med uddannelse, jf. figur 6a og 6b. Ledige, som allerede har en kompetencegivende udannelse, tilbydes til gengæld i højere grad uddannelser inden for det pædagogiske område.

Mænd uden kompetencegivende udannelse tilbydes oftere AMU-kurser inden for transport end mænd med kompetencegivende udannelse.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af særudtræk på AMFORA og Danmarks Statistisk kursistregister

Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande modtager overvejende tilbud i form af almen voksenuddannelse, hvoraf en stor del formentlig er sprogundervisning. Mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande aktiveres derudover også i nogen grad i forskellige former for AMU-kurser og inden for service og restauration, mens kvinderne også tilbydes uddannelsesaktivering inden for sundhedsområdet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af særudtræk på AMFORA og Danmarks Statistisk kursistregister

Effekter af uddannelses tilbud

Arbejdsmarkedskommissionen har foretaget en analyse af, hvordan en række forskellige uddannelses tilbud påvirker de lediges chance for at komme i beskæftigelse. Derudover undersøges, hvordan uddannelses tilbuddene virker på forskellige grupper af ledige.

Analysen er lavet på baggrund af en statistisk metode kaldet varighedsanalyse. Metoden gør det muligt at beregne, hvor meget uddannelsesaktivering i gennemsnit forlænger eller forkorter ledighedsforløbet for ledige, som deltager i aktivering, i forhold til andre ledige. Metoden gør det endvidere muligt at adskille aktiverin-

gens effekt på ledighedsforløbet henholdsvis under (fastholdelseeffekt) og efter aktiveringsforløbet (opkvalificeringseffekt). Da formålet med analysen er at belyse effekten af uddannelsesaktivering for ledige i forskellige uddannelsesaktiveringsforløb, er motivationseffekten af aktivering ikke undersøgt. Metoden gør det ikke muligt at vurdere, om den ledige efter uddannelsestilbuddet beholder det erhvervede job i længere tid og får en mere stabil tilknytning til arbejdsmarkedet.

Analysen tager udgangspunkt i dagpengemodtagere over 30 år, som har startet et ledighedsforløb i løbet af perioden 2004 til 2006. Analysen giver mulighed for at følge de ledige i op til 4 år efter, de har afsluttet deres aktiveringsforløb. Til analysen er udvalgt en række uddannelser, som ofte benyttes i indsatsen.

Blandt de analyserede og mest benyttede uddannelsestilbud er det kun korte AMU-kurser inden for transport, som i gennemsnit hjælper mandlige ledige hurtigere i arbejde. Deltagerne i disse kurser forlader i gennemsnit ledighed omkring 1½ uge hurtigere end sammenlignelige ledige, som ikke er aktiverede, jf. figur 8a. AMU-kurser inden for industri og byggeri samt service og restauration, som også ofte tilbydes mandlige ledige, hverken forkorter eller forlænger i gennemsnit ledighedsforløbene.

Mandlige ledige, som har deltaget i uddannelsesaktivering inden for det pædagogiske område, kommer i gennemsnit i arbejde knap 2 uger hurtigere end andre ledige, efter de har afsluttet deres uddannelsesforløb. Denne effekt er imidlertid ikke tilstrækkelig til, at opveje fastholdelseeffekten på over 14 uger, mens de deltager i forløbet. Det samlede resultat er derfor, at uddannelsesforløb på det pædagogiske område i gennemsnit forlænger ledighedsforløbet for mænd med næste 12 uger.

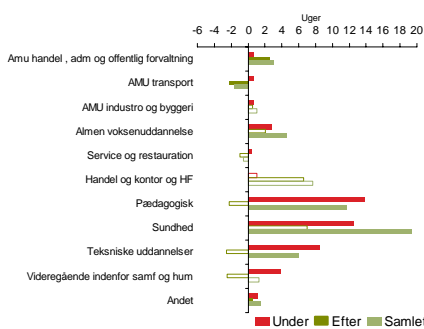
Uddannelsestilbud inden for det sundhedsfaglige område virker også forlængende på ledighedsforløbene for mandlige ledige, men benyttes kun i mindre grad til mandlige ledige.

Kun uddannelsestilbud inden for service og restauration får umiddelbart ledige kvinder hurtigere i arbejde. I gennemsnit forkorter disse tilbud kvinders ledighed med ca. 1½ uge.

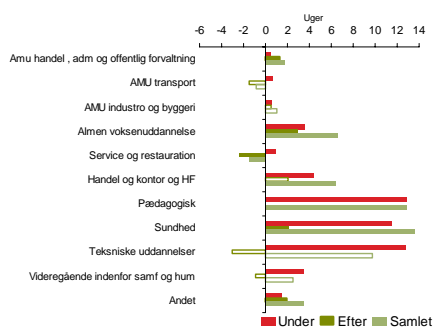
Kvindelige ledige tilbydes ofte uddannelse inden for sundhedsområdet. Analysen finder imidlertid, at disse tilbud har en kraftig fastholdelseeffekt, og at deltagerne efter uddannelsesforløbet faktisk ikke kommer hurtigere i arbejde. Samlet set forlænger tilbuddene deltageres ledighedsforløb med godt 3 måneder i gennemsnit.

Figur 8a

Udvalgte uddannelsesforløbs gennemsnitlige påvirkning af ledighedsforløbet (under, efter og samlet), mænd, 2004-2006

Figur 8b

Uddannelsesforløbs påvirkning af ledighedsforløbet (under, efter og samlet), kvinder, 2004-2006

Anm.: Resultater fra en varighedsmodel. I analysen er der taget højde for en lang række baggrundskarakteristika, herunder arbejdsmarkedshistorik, alder, forsørgerpligt mm. Derudover er der korrigeret for at valg af uddannelsesaktivering ikke er tilfældig for den enkelte ledige. Udfyldte søjler markerer signifikante resultater på 5 pct. signifikansniveau.

Kilde: Egne beregninger på Finansministeriets Lovmodel.

I figur 9a og 9b er resultaterne opdelt på forskellige grupper af ledige.

Der er en tendens til uddannelsesaktivering generelt virker bedre for de 46-59 årige end for de 30-45 årige ledige.

AMU-transportkurser forkorter ledighedsforløbene for de 46-59 årige mænd med knap en måned, mod godt 1½ uge for den samlede mandlige ledighedsgruppe. Samtidig forkorter kurser inden for service og restauration tiden i ledighed for mandlige ledige over 45 år, hvilket ikke var tilfældet, når hele gruppen af mandlige ledige betragtes. Aktiveringen virker derudover mindre forlængende på ledighedsforløbene indenfor det pædagogiske område for den 40-59 årige end for de yngre ledige.

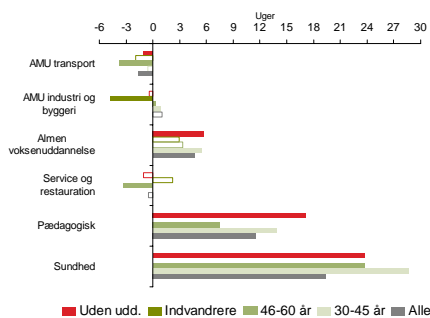
For kvinder er det ligeledes blandt de 45-59 årige ledige, at uddannelsesaktiveringen virker bedst. Fx forkorter service og restauration ledighedsforløbene for de 46-60 årige kvinder med knap en måned mere end for gennemsnittet af kvinderne.

Kurser indenfor industri og byggeri har specielt gode effekter på mandlige indvandrere, idet ledighedsforløbene for denne gruppe forkortes med godt en måned, mens der ikke er en signifikant effekt for mandlige ledige generelt. Effekterne for indvandrerkvinder er generelt dårligere end ledige kvinder generelt.

Hverken for mænd eller kvinder tyder analysen på, at uddannelsesaktivering til ledige uden kompetencegivende uddannelse virker bedre end til ledige med uddannelse.

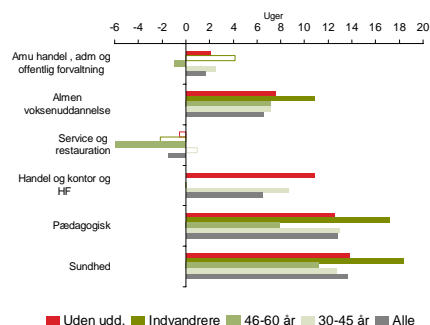
Figur 9a

Uddannelsesforløbs påvirkning af ledighedsforløbet (under, efter og samlet), mænd, 2004-2006

Figur 9b

Uddannelsesforløbs påvirkning af ledighedsforløbet (under, efter og samlet), kvinder, 2004-2006

Anm.: Resultater fra en varighedsmodel. I analysen er der taget højde for en lang række baggrundskarakteristika, herunder arbejdsmarkedshistorik, alder, forsørgerpligt mm. Derudover er der korrigeret for at valg af uddannelsesaktivering ikke er tilfældig for den enkelte ledige. Udfyldte søjler markerer signifikante resultater på 5 pct. signifikansniveau.

Kilde: Egne beregninger på Finansministeriets Lovmodel.